

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi ennakoperintälain,
verotuslain ja veronkantolain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että ennakoperintälakiin, verotuslakiin ja veronkantolakiin otettaisiin säännökset, joilla pyritään siihen, että samasta palkkatulosta samalta ajalta suoritettaisiin veron ennakkoa vain yhdessä valtiossa, vaikka kahden valtion sisäisen lainsäädännön mukaan ennakkoa olisi suoritettava niissä kummassakin. Ennakoperintälain, verotuslain ja veronkantolain ehdotettujen muutosten soveltaminen edellyttää niitä täydentävän kansainvälisen sopimuksen voimaansaattamista. Tällaisia ennakonpidätystä koskevia sopimuksia ei vielä ole tehty, mutta pohjoismaiden välillä on jo päästy yksimielisyyteen sopimuksessa noudatettavista periaatteista. Myöhemmin saatetaan vastaavia sopimuksia tehdä myös muiden valtioiden kanssa.

Esityksen tarkoituksena on vapauttaa työn-

antaja ennakoperintälain mukaisesta ennakonpidätysvelvollisuudesta niissä tapauksissa, joissa samasta palkkatulosta samalta ajalta on sopimuksen mukaisesti suoritettava veron ennakkoa jollekin muulle valtiolle, mahdollistaa ennakoperintälain säännösten mukaisesti pidätetyn veron ennakon siirto toiselle valtiolle, samoin kuin mahdollistaa veron ennakon palauttaminen verovelvolliselle niissä tapauksissa, joissa veron ennakkoa samasta palkkatulosta samalta ajalta on jo suoritettu siinä toisessa valtiossa, jolla sopimuksen mukaan on oikeus veron ennakkoon. Esitykseen on sisällytetty säännösheidotukset toisesta valtiosta Suomeen samoin kuin Suomesta toiseen valtioon siirretyn veron ennakon käsittelystä verotuksessa.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1982 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Syy esityksen tekemiseen

Toimenpiteet sen välttämiseksi, että veron ennakkoa suoritetaan useamassa kuin yhdessä valtiossa, on tehnyt tarpeelliseksi se, että Suomesta on siirtynyt työvoimaa muihin maihin, etenkin Ruotsiin ja Norjaan. Varsinkin tilapäi-

sesti Norjassa suomalaisen työnantajan palveluksessa työskentelevät suomalaiset ovat joutuneet suorittamaan veron ennakkoa samasta palkkatulosta samalta ajalta sekä Suomessa että Norjassa. Molempien valtioiden viranomaiset ovat lainsäädäntönsä nojalla katsoneet oikeuden veron ennakkoon kuuluvan itselleen. Tällaisesta palkkatulosta on siten jouduttu suorittamaan veron ennakkoa sekä työntekijän kotivaltiolle että sille valtiolle, jossa työnteko

tapahtuu, eli työntekovaltiolle. Tämä on johdettu pääasiasta siitä, että Norjan viranomaiset ovat katsoet, että palkkatulosta on suoritettava veron ennakkoa Norjalle siitä riippumatta, mille valtiolle verotusoikeus lopullisesti kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen määräysten mukaan kuuluu.

Tukholmassa on 11 päivänä kesäkuuta 1981 allekirjoitettu lisäsopimus, jonka nojalla Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä virka-avusta veroasioissa tehtyä sopimusta (SopS 2/73) muutetaan muun ohella siten, että sopimusvaltioiden valtiovarainministeriöille on annettu oikeus keskenään sopia veron ennakon kaksinkertaisuuden välttämiseksi.

1.2. Ehdotetut muutokset

1.2.1. Ennakkoperintälaki

Ennakkoperintälain (418/59) 4 §:n 1 momentin mukaan työnantaja on velvollinen toimittamaan suorittamastaan palkasta ennakonpidätyksen ennakkoperintälain 1 §:ssä tarkoitettujen verojen perimiseksi. Sellaisen tilanteen välttämiseksi, että verovelvollinen joutuisi suorittamaan samasta palkkatulosta samalta ajalta veron ennakkoa useamman kuin yhdessä valtiossa, on tarpeen, että työntekijän kotivaltio tai työntekovaltio luopuu vaatimasta veron ennakkoa. Sopimusvaltioiden on tämän vuoksi sovittava siitä, mille sopimusvaltiolle veron ennakkoa kulloinkin suoritetaan. Tällaisesta sopimuksesta käytetään jäljempänä nimitystä "ennakonpidätys sopimus". Jotta ennakonpidätys sopimuksessa oleellisena määräyksenä oleva ennakonpidätyksen toimittamisesta pidättäytyminen sovituissa tapauksissa toteutuisi myös käytännössä, on sopimuksen määräysten lisäksi tästä otettava säännökset ennakkoperintälakiin. Lakiehdotuksen 4 a §:n mukaan työnantaja voisi jättää ennakonpidätyksen toimittamatta silloin, kun oikeus veron ennaktoon ennakonpidätys sopimuksen mukaan kuuluu toiselle sopimusvaltiolle. Työnantajalla ei nykyinsinkään ole katsottu olevan velvollisuutta toimittaa ennakonpidätystä, jos tuloa ei kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen (jäljempänä "verosopimus") mukaan veroteta Suomessa. Lakiehdotuksen 4 a § koskisi siten tapauksia, joissa Suomella verosopimuksen mukaan saattaa olla

verotusoikeus mutta joissa ennakonpidätys sopimuksen mukaan oikeus veron ennaktoon kuuluu toiselle sopimusvaltiolle. Käytännössä tällaista tullee esiintymään erityisesti työvoiman vuokraustapauksissa.

Lain 55 §:n mukaan pidätetty veron ennakko on palautettava, jos tulosta ei Suomessa ole suoritettava veroa eikä kansaneläkevakuutusmaksua ja jos ennakkoa ei ole käytetty veron eikä kansaneläkevakuutusmaksun suorituksiksi. Jos veron ennakkoa on maksettu Suomelle, vaikka oikeus veron ennaktoon ennakonpidätys sopimuksen mukaan kuuluu toiselle sopimusvaltiolle, olisi nämä kertyneet ennakonpidätys varat sopimuksen mukaan siirrettävä toiselle sopimusvaltiolle. Lakiehdotuksen 55 §:n 2 momentin mukaan voitaisiin veron ennakko sopimuksen mukaisesti siirtää toiselle sopimusvaltiolle. Jos ennakonpidätys varoja, joita ei ole palautettu siitä syystä, että ne mahdollisesti siirretään toiselle sopimusvaltiolle, ei kuitenkaan siirretä tälle valtiolle, on ne palautettava lain 55 §:n 1 momentin mukaisesti asianomaiselle.

Samasta palkkatulosta samalta ajalta on voitu ennakonpidätys sopimuksen olemassa olosta huolimatta pidättää veron ennakkoa useamman kuin yhdessä sopimusvaltiossa. Tällöin olisi sen sopimusvaltion, jolla ei sopimuksen mukaan ole oikeutta veron ennaktoon, palautettava maksettu määrä jo heti siinä vaiheessa, kun todetaan, että oikeus veron ennaktoon kuuluu toiselle sopimusvaltiolle. Lakiehdotuksen 55 a §:n mukaan olisi toimitettu ennakonpidätys määrättävä palautettavaksi asianomaiselle, jos oikeus veron ennaktoon ennakonpidätys sopimuksen mukaan kuuluu toiselle sopimusvaltiolle ja tämä toinen valtio on jo pidättänyt sille kuuluvan veron ennakon. Tämä säännös merkitsee sitä, että palautus mahdollisuutta laajennetaan koskemaan paitsi tuloa, josta ei Suomessa ole suoritettava veroa ja kansaneläkevakuutusmaksua, myös täällä mahdollisesti myöhemmin veronalaiseksi todettavaa tuloa.

Jos lääninveroviraston lakiehdotuksen 55 a §:n nojalla tekemässä päätöksessä olisi sattunut laskuvirhe tai siihen verrattava erehdys tai palautus muutoin todettaisiin kokonaan tai osittain aiheettomaksi, lääninveroviraston olisi voitava oikaista päätöstään. Tämän vuoksi olisi lain 58 c §:n soveltamisalaa laajennettava koskemaan myös 55 a §:ää.

1.2.2. Verotuslaki

Verotuslain (482/58) 103 §:n mukaan verovelvolliselta ennakoperintälain mukaan pidätetty veron ennakko on käytettävä hänelle määrätyn veron ja kansaneläkevakuutusmaksun suorituksiksi. Ennakkonpidätys sopimuksen määrysten toteuttamiseksi voidaan toisesta sopimusvaltiosta siirtää siellä maksettu veron ennakko Suomeen. Lakiehdotuksen 103 §:n 1 momentin toisen lauseen mukaan toisesta valtiosta Suomeen siirrettyä ennakkoa käsiteltäisiin verotuksessa samoin kuin täällä pidätettyä ennakkoa. Jos taas Suomessa pidätetty ennakko olisi siirretty toiselle valtiolle, ei tätä enää lakiehdotuksen 103 §:n 2 momentin mukaan voitaisi lukea täällä maksuunpantavan veron ja kansaneläkevakuutusmaksun lyhennykseksi.

Lain 105 §:n 1 momentin mukaan verovelvollisen on liitettävä verokirjansa ja muut saamansa pidätystodistukset veroilmoitukseensa, jotta ne luettaisiin hänelle maksuunpannun veron ja kansaneläkevakuutusmaksun lyhennykseksi. Jos valtionvero määrätään toisessa kunnassa kuin siinä, jossa ennakko on maksuunpantava, on verovelvollisen 2 momentin mukaan liitettävä veroilmoitukseensa todistus hänelle maksuunpannun ennakon määrästä. Lakia olisi muutettava siten, että verohallitus määräisi tarkemmin siitä, miten toisesta valtiosta Suomeen siirretty veron ennakko luetaan täällä maksuunpantavan veron ja kansaneläkevakuutusmaksun lyhennykseksi. Tässä esityksessä ei ehdoteta lain 105 §:ää muutettavaksi. Muutostarve otetaan huomioon myöhemmin lainsäädännössä.

1.2.3. Veronkantolaki

Ennakkonpidätys sopimuksen tarkoituksen toteuttamiseksi täällä kertyneet ennakkonpidätysvarat olisi eräissä tapauksissa voitava siirtää sille sopimusvaltiolle, jolle oikeus veron en-

nakkoon sopimuksen mukaan kuuluu. Lakiehdotuksen 26 a §:n mukaan lääninverovirasto määräisi, jos on ilmeistä, että ennakkonpidätys sopimuksessa määrätty edellytykset ennakkonpidätysvarojen siirrolle ovat olemassa, ja jos on saatu riittävä selvitys siitä, että ennakkonpidätysvarat ovat kertyneet, varat siirrettäviksi toisen sopimusvaltion asianomaiselle viranomaiselle.

2. Esityksen taloudelliset, organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Ehdotetut säännökset koskevat veron ennakkoa. Verotusta toimitettaessa vasta ratkaistaan verotetaanko tuloa täällä vai ei. Ehdotettujen säännösten merkitys on siinä, että niiden avulla pyritään välttämään tilanne, jolloin useampi kuin yksi valtio vaatisi samasta palkkatulosta samalta ajalta veron ennakkoa.

Ennakkonpidätys sopimuksilla ja lakiehdotuksilla on taloudellista merkitystä lähinnä verovelvollisille, joiden ei täten enää pitäisi joutua suorittamaan veron ennakkoa useammalle kuin yhdelle sopimusvaltiolle. Veronsaajan kannalta kysymys on veron ennakkoa koskevista väliaikaisuonteisista toimenpiteistä.

Esitys ei edellytä organisatorisia erityisjärjestelyjä. Lääninverovirastojen työmäärässä on odotettavissa jonkin verran lisäystä, jolla saat-
taa olla vaikutusta henkilöstöresurssitarpeeseen.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**ennakkoperintälain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakkoperintälain (418/59) 58 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetussa laissa (610/79) sekä

lisätään lakiin uusi 4 a § ja 55 a § sekä lain 55 §:ään sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (612/78) uusi 2 momentti seuraavasti:

4 a §

Työnantaja voi jättää 4 §:ssä tarkoitetun ennakonpidätyksen toimittamatta silloin, kun tämän lain mukaisesta pidätyksen toimittamisesta luovutaan sellaisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa.

55 §

Pidätetty määrä ei kuitenkaan palauteta, jos se voidaan siirtää vieraalle valtiolle sellaisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa.

55 a §

Jos verovelvollinen voi osoittaa, että palkkatulosta, jonka hän on saanut vieraassa valtiossa tehdystä työstä, on peritty ennakkoa sekä Suomessa että vieraassa valtiossa ja jos

edellytykset ennakonpidätyksen palauttamiselle ovat olemassa sellaisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa, on sen lääninveroviraston, jonka virka-alueella työnantajan kotikunta on, hakemuksesta määrättävä pidätetty määrä palautettavaksi asianomaiselle.

58 c §

Milloin lääninveroviraston 24 §:n 2 momentin, 55, 55 a, 58, 58 a tai 58 b §:n tahi verojohtajan 55 §:n nojalla antamassa päätöksessä on sattunut laskuvirhe tai siihen verrattava erehdys tai palautus muutoin todetaan kokonaan tai osittain aiheettomaksi, lääninveroviraston tai verojohtajan on oikaistava päätös.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1982.

2.

Laki**verotuslain 103 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 103 § sekä *lisätään* 103 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

103 §

Verovelvolliselta ennakkoperintälain mukaan pidätetty ennakko on käytettävä hänelle määrätyn valtionveron ja siinä kunnassa, missä hän on velvollinen suorittamaan kunnallisveroa hen-

kilökohtaisista tuloista, määrätyn kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun suorituksiksi. Sama koskee vieraasta valtiosta Suomeen siirrettyä ennakkoa.

Maksuunpantavan veron ja kansaneläkeva- Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
kuutusmaksun lyhennykseksi ei lueta ennak- mikuuta 1982.
koa, joka on siirretty vieraalle valtiolle.

3.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 11 päivänä elokuuta 1978 annettuun veron-
kantolakiin (611/78) uusi 26 a § seuraavasti:

26 a §

Jos on ilmeistä, että sellaisessa kansainväli-
sessä sopimuksessa, jonka tarkoituksena on
välttää veron ennakon periminen useammassa
kuin yhdessä valtiossa, määrätyt edellytykset
ennakonpidätysvarojen siirrolle ovat olemassa,
lääninverovirasto voi, saatuaan riittävän selvi-

tyksen ennakonpidätysvarojen kertymisestä, tä-
män sopimuksen mukaisesti määrätä varat siir-
rettäviksi toisen sopimusvaltion asianomaiselle
viranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1982.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*

1.

Laki

ennakkoperintälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakkoperintälain (418/59) 58 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetussa laissa (610/79) sekä

lisätään lakiin uusi 4 a § ja 55 a § sekä lain 55 §:ään sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (612/78) uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 a §

Työnantaja voi jättää 4 §:ssä tarkoitetun ennakonpidätyksen toimittamatta silloin, kun tämän lain mukaisesta pidätyksen toimittamisesta luovutaan sellaisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa.

55 §

Pidätettyä määrää ei kuitenkaan palauteta, jos se voidaan siirtää vieraalle valtiolle sellaisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa.

55 a §

Jos verovelvollinen voi osoittaa, että palkkatulosta, jonka hän on saanut vieraassa valtiossa tehdystä työstä, on peritty ennakkoa sekä Suomessa että vieraassa valtiossa ja jos edellytykset ennakonpidätyksen palauttamiselle ovat olemassa sellaisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa, on sen lääninveroviraston, jonka virka-alueella työnantajan kotikunta on, hakemuksesta määrättävä pidätetty määrä palautettavaksi asianomaiselle.

58 c §.

Milloin lääninveroviraston 24 §:n 2 momentin, 55, 58, 58 a tai 58 b §:n tai vero-

58 c §

Milloin lääninveroviraston 24 §:n 2 momentin, 55, 55 a, 58, 58 a tai 58 b §:n tai vero-

Voimassa oleva laki

johtajan 55 §:n nojalla antamassa päätöksessä on sattunut laskuvirhe tai siihen verrattava erehdys tai palautus muutoin todetaan kokonaan tai osittain aiheettomaksi, lääninveroviraston tai verojohtajan on oikaistava päätös.

Ehdotus

johtajan 55 §:n nojalla antamassa päätöksessä on sattunut laskuvirhe tai siihen verrattava erehdys tai palautus muutoin todetaan kokonaan tai osittain aiheettomaksi, lääninveroviraston tai verojohtajan on oikaistava päätös.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1982.

2.

Laki**verotuslain 103 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 103 § sekä
lisätään 103 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki***103 §.**

Verovelvolliselta ennakoperintälain mukaan pidätetty ennakko on käytettävä hänelle määrätyn valtionveron ja siinä kunnassa, missä hän on velvollinen suorittamaan kunnallisveroa henkilökohtaisista tuloista, määrätyn kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun suorituksiksi.

*Ehdotus***103 §**

Verovelvolliselta ennakoperintälain mukaan pidätetty ennakko on käytettävä hänelle määrätyn valtionveron ja siinä kunnassa, missä hän on velvollinen suorittamaan kunnallisveroa henkilökohtaisista tuloista, määrätyn kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun suorituksiksi. Sama koskee vieraasta valtiosta Suomeen siirrettyä ennakkoa.

Maksuunpantavan veron ja kansaneläkevakuutusmaksun lyhennykseksi ei lueta ennakkoa, joka on siirretty vieraille valtiolle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1982.

3.

Laki**veronkantolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 11 päivänä elokuuta 1978 annettuun veronkantolakiin (611/78) uusi 26 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 a §

Jos on ilmeistä, että sellaisessa kansainvälisessä sopimuksessa, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa, määrätty edellytykset ennakonpidätysvarojen siirrolle ovat olemassa, lääninverovirasto voi, saatuaan riittävän selvityksen ennakonpidätysvarojen kertymisestä, tämän sopimuksen mukaisesti määrätä varat siirrettäviksi toisen sopimusvaltion asianomaiselle viranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982.
